

Odszedł wybitny naukowiec i pedagog

31 sierpnia 2024 r. zmarł prof. dr hab. Piotr Bała, uznany fizyk i informatyk. Człowiek wielkiego formatu. Miał zaledwie 60 lat.

Prof. Piotr Bała urodził się 21 września 1964 r. w Gdańsku. Już w czasach licealnych odniósł sukcesy w olimpiadach (fizycznej i matematycznej). Studiował fizykę na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika (UMK) w Toruniu, tam też uzyskał stopień doktora za pracę „Badanie przeniesienia protonu w układach molekularnych metodami mieszanej klasyczo-kwantowej dynamiki molekularnej”. Habilitował się, również na toruńskim uniwersytecie, na podstawie pracy „Teoretyczne badania dynamiki procesów tunelowania”.

Do 2002 r. pracował w Instytucie Fizyki UMK, równoległe od 2000 r. zaangażował się w rozwijanie informatyki na Wydziale Matematyki i Informatyki. Kierował tam Zakładem Obliczeń Równoległych i Rozproszonych, a w latach 2008–2012 pełnił także funkcję prodziekana. Po uzyskaniu doktoratu rozpoczął współpracę z Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie później został zatrudniony na stanowisku profesora, a w ostatnim okresie pełnił funkcję dyrektora ds. kształcenia. Prowadzone przez niego badania w ICM UW dotyczyły głównie obliczeń równoległych i rozproszonych oraz systemów gridowych oraz ich zastosowania w biologii molekularnej i medycynie. Stworzona pod kierunkiem prof. Bały biblioteka do obliczeń równoległych w języku Java otrzymała nagrodę w konkursie HPC Challenge przyznaną na konferencji SC14. Osiągnięcia w tym obszarze były też podstawą nadania mu tytułu profesora w 2015 r. Jego zainteresowania badawcze dotyczyły kwantowo-klasycznej dynamiki molekularnej, dynamiki kwantowej oraz efektów tunelowania w ciałach stałych i enzymach (pełna bibliografia dostępna jest tu). Wraz z prof. Józefem Stanisławem Kwiatkowskim oraz dr. Bogdanem Lesyngiem tworzyli aktywną grupę toruńsko-warszawską prowadzącą badania w tej dziedzinie. Prof. Bała angażował się również w badania nad nauczaniem informatyki w szkołach.

Był od lat związany z PTI. Brał udział w wielu działaniach naszego stowarzyszenia – zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym. Pełnił funkcję członka Zarządu Głównego PTI w kadencji 2014–2017, był Delegatem Zjazdów w 2014, 2017 i 2020 r. oraz członkiem Rady Naukowej PTI od 2020 r.

Współtworzył najważniejsze inicjatywy Oddziału Kujawsko-Pomorskiego: konferencję „Informatyka w Edukacji” i próbną maturę z informatyki. Był organizatorem internetowego koła informatycznego dla uczniów z województwa kujawsko-pomorskiego oraz licznych spotkań edukacyjnych. W latach 2014-2017 pełnił funkcję wiceprezesa Oddziału ds. Edukacji, a w okresie od 2017 do 2020 r. – wiceprezesa ds. nauki. Za zasługi dla naszego stowarzyszenia został uhonorowany Srebrną Odznaką PTI. W 2018 r. otrzymał także statuetkę 70-lecia Polskiej Informatyki w dowód uznania Jego wkładu w jej rozwój.

„Z wielkim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci Piotra Bały. Był przede wszystkim bardzo dobrym naszym Kolegą, znakomitym naukowcem, organizatorem i mentorem, człowiekiem o szczerych intencjach, pomysłodawcą wielu akcji i chętnie wspierającym wiele naszych pomysłów. Szczególnie troszczył się o skuteczność działań wpływających na jakość nauki i edukacji. Dzięki wyjątkowej osobowości, kulturze osobistej i pasji, z jaką dzielił się swoją wiedzą, trwale zapisał się w pamięci współpracowników i studentów. Niezmiernie będzie nam brakować będzie jego optymizmu, spokoju, determinacji i ogromnej wiedzy. Odeszła wybitna postać” – mówi Andrzej Polewczyński, prezes Oddziału Kujawsko-Pomorskiego PTI.

„Wiadomość o śmierci Piotra przyjąłem z ogromnym żalem. Spotkałem go po raz pierwszy na organizowanej przez Cyfronet AGH w roku 1997 Konferencji EuroPVM/MPI. Piotr był jednym z pionierów obliczeń równoległych, jako współpracownik Juelich Supercomputer Center tworzył europejski system gridowy UNICORE i między innymi dlatego zapraszałem Go systematycznie na wszystkie krajowe spotkania CGW. Nie do przecenienia jest wkład Piotra w rozwój *computational science* nie tylko poprzez publikacje, lecz także poprzez zorganizowanie elitarnych studiów magisterskich w tej dziedzinie” – wspomina Marian Bubak, wiceprezes PTI ds. nauki, pracownik SanoCentre for Computational Medicine i Cyfronetu.